

Секція: Економіка і управління підприємством

Гуляєва Наталія Миколаївна

кандидат економічних наук, професор

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

Бідюк Алла Миколаївна

кандидат економічних наук

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА ІННОВАЦІЙНИМ ВЕКТОРОМ РОЗВИТКУ

Сучасна парадигма управління підприємством визначає доміантною сферою менеджменту створення системи стратегічних цілей його функціонування і розвитку, розробку стратегій за чітко визначеними критеріями виміру результату її реалізації. Оптимістична перспектива, як правило, передбачає зміцнення позиції підприємства на ринку, підвищення його конкурентоспроможності внаслідок суттєво покращених характеристик фінансово-господарської діяльності у тому числі.

Як доводить практика управління бізнесом, у впровадженні такої моделі немає опонентів, навпаки, динамічне середовище діяльності вимагає визнання реальною перевагою у конкурентному змаганні здатність передбачення основних траєкторій розвитку на основі нових правил і параметрів взаємодії. Причому головним інструментом перемоги у цьому процесі є інновації практично у всьому господарському комплексі підприємства [1].

Для бізнесу у не фінансовому секторі економіки це можуть бути інновації у формі продуктових (що пов'язані зі створенням нової продукції

або модернізацією існуючої), технологічних (як бази модернізації виробництва), нетехнологічних (модернізації всіх підсистем управління і системи в цілому).

Інноваційне спрямування розвитку підприємства у стратегічній перспективі має забезпечити створення нових потреб чи розвитку наявних потреб споживачів на ринку, надати системного характеру відносин по всьому ланцюгу взаємодії з контрагентами по діяльності за якісно новим механізмом і оновленими ринково-технологічними можливостями, підвищити ефективність власної фінансово-господарської діяльності [2].

Формуючи інноваційний вектор розвитку у стратегічній перспективі підприємство має надати йому реалістичності у системі координат інноваційної політики. У такому випадку інноваційна ініціатива стає об’єктом управлінського впливу і функціональною сферою її втілення за конкретними параметрами реалізації і місцем в досягненні стратегічних цілей [3].

Інвестиційна модель реалізації інновацій функціонально передбачає наявність таких блоків, процесів, операцій і процедур як обґрунтування потреби підприємства у засобах інноваційного вдосконалення на основі аналізу рівня інноваційності у підприємствах галузі, у конкурентів, досягнень науково-технологічного прогресу, вибору конкретних об’єктів у сегменті ринку інноваційного інвестування, обсягу і структури ресурсного забезпечення виконання інноваційної програми, а також прогностичні значення ефективності реалізації інноваційних намірів.

Відмінною рисою інноваційного впливу на стратегічні траєкторії розвитку підприємства у порівнянні з традиційним інвестуванням є системність наслідків для всього механізму функціонування підприємства, а також для споживачів інноваційного продукту, всіх учасників логістичних ланцюгів, комерційної, маркетингової і навіть фінансової взаємодії. За діючими теоретичними моделями оцінювання ефективності

інноваційного інвестування введені такі специфічні показники як інтегральний обсяг доданої вартості, питома вага чистого доходу у доданій вартості і т.д., а також посилений у порівнянні з об'єктами традиційного вкладення капіталу фокус оцінювання інвестиційних ризиків.

Спектр джерел виникнення ризиків при впровадженні інновацій розширений імовірністю недостатньої дослідженості ідеї і технологічного рішення, неоптимальністю структури капіталу, вибору джерел фінансування і т.д.

Для підприємств, що радикально модернізують всю систему виробництва і управління або створюються задля реалізації інноваційного проєкту (венчурні підприємства) механізм фінансування має певні відмінності. В Україні, наприклад, ці специфічні правила і регламенти зконцентровані у положеннях Закону України «Про інноваційну діяльність» (від 04.07.2002 р. № 240-IV) і «Про інститути спільного інвестування» (від 05.07.2021 р. № 5080-VI).

Хоча визначення інноваційного вектору в стратегічному управлінні розвитком підприємства в цілому характеризує креативні підходи до візії його перспективи, але навіть на етапі розробки карти стратегічних цілей є необхідною оптимізація форм, видів інновацій по всьому контуру внутрішнього механізму і зовнішніх контактів.

Сучасна теорія і практика стратегічного управління пропонує досить раціональні моделі, методично наповнені новітніми системами аналізу, діагностики, планування показників діяльності учасників економічних процесів на всіх рівнях господарювання. Наприклад, розроблена для реального бізнесу Р. Капланом і Д. Нортонем (1996 р.) система збалансованих показників (BSC) була сприйнята і державним і некомерційним сектором, де акцент інновацій було виділено як стратегічний важіль перетворень.

Отже, успіх підприємства, діяльність якого формується у стратегічній площині в умовах наддинамічності теперішнього ділового простору є реальним, якщо саме інноваційний вектор визначає основні напрями, засоби та інструменти забезпечення його розвитку.

Література

1. Kohl H. Integrated evaluation system for the strategic management of innovation initiatives in manufacturing industries. *Procedia CIRP*, 2016. No 40. P. 335–340.
2. Lendel V., Š. Hittmár and M. Latka D. Application of management of innovation processes in enterprises: Management approach, problems and recommendations. *Procedia Economics and Finance*. 2015. No 34(15). P. 410–416.
3. Walker R.M., J. Chen and D. Aravind Management innovation and firm performance: An integration of research findings. *European Management Journal*. 2015. No 33(5). P. 407–422. <http://dx.doi.org/10.1016/j.emj.2015.07.001>.